

TERTIALBOKSLUT I ÄLDRENÄMNDEN 2022

ÄLN 2022/84

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
1 Sammanfattning	2
2 Verksamhetsresultat.....	3
2.1 Maximalt värde för skattepengarna.....	4
2.2 Bästa utveckling för alla.....	5
2.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.....	7
2.4 Stark balanserad tillväxt.....	8
2.5 Agenda 2030.....	10
3 Ekonomiskt resultat.....	12
4 Redovisning riktade statsbidrag.....	17
5 Internkontrollplan	18
6 Uppföljning av medel ur framtidsfonder	19
7 Sjukfrånvaro	21

I Sammanfattning

Tertialbokslut 1 för äldrenämnden presenterar ekonomiskt resultat och prognos samt en aktuell beskrivning av verksamheten när det gäller biståndsbedömda insatser, förebyggande och hälsofrämjande verksamhet samt myndighet och huvudmannaskap. I bokslutet ingår även ett nytt stycke om Agenda 2030, status för projekt inom framtidsfonderna samt uppföljning av internkontrollplanen.

En ekonomi i balans

Utfallet för perioden ger ett överskott på +6,7 miljoner kronor jämfört med periodens budget och helårsprognosen visar på ett samlat nollnettoresultat. Hemtjänst, LSS och särskilt boende avtal redovisar överskott för perioden. Hemtjänsten har trots ett stort tapp av kunder på grund av pandemin börjat återhämta sig där både befintliga kunder som åter vill ha hemtjänst samt antalet nya kunder ökar. Hemtjänsten inklusive natthemtjänst och larm balanserar varandra enligt budget/prognos. För perioden har dock natthemtjänst ett underskott på ca 1 miljon kronor medan hemtjänst kundval går med ett överskott på ca 1,4 miljoner kronor vilket för perioden ger ett överskott på 0,4 miljoner kronor. När det gäller den samlade insatsen för särskilt boendets överskott, balanseras det mot insatserna för korttidsvårdens underskott för perioden.

Den övriga verksamheten går med ett samlat överskott på 0,3 miljoner kronor. Myndighet och huvudmannaskap inklusive kostnader för nämnden ger ett totalt överskott på 1,8 miljoner kronor och för helåret förväntas ett utfall enligt budget. Effekter av diverse satsningar såsom nyrekryteringar och kostnader för systemstöd förväntas uppstå under verksamhetsperiodens senare hälft.

Äldrenämndens årsprognos är i paritet med budget.

Nacka - äldrevänlig kommun

En ny inriktning på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet i linje med äldrevänlig kommun inleddes. Dels öppnade en ny träffpunkt i äldrenämndens regi för seniorer i Saltsjöbaden, dels etablerades en ny äldrekoordinatorsfunktion. Syftet är att öka samverkan med föreningar, utförare och region nå ut till fler seniorer.

God och nära vård

Äldrenämnden rustar sig tillsammans med övriga kommuner och regioner i Sverige för omställningen mot Nära vård. Äldreenheten har tillsammans med Boo vårdcentral, som har regionens samordningsuppdrag, etablerat en ny lokal struktur med klustermöten. Inriktningen på arbetet är sköra äldre med kognitiv svikt, vilket är i linje med det arbete som sker inom Regionalt Programområde (RPO) Äldres hälsa och där äldreenhetens medicinskt ansvariga sjuksköterska deltar som representant för länets kommuner. Detta skapar särskilt goda förutsättningar för den lokala samverkan mellan kommun och Region i Nacka.

Samtliga uppföljda särskilda boenden är delaktiga i kommunens utvecklingsarbete när det gäller patientsäkerhet utifrån den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet ”Agera för säker vård, god och säker vård – överallt och alltid”.

Äldreenheten riggad för dagens och framtidens äldreomsorg

Äldreenheten har fortsatt förändringsarbetet för en organisation riggad för dagens och framtidens äldreomsorg. Utveckling av handläggningen på enheten pågår genom implementering av den nya riktlinjen för biståndshandläggning, nya interna organisationsformer för kvalitet respektive digital utveckling har skapats och satsningar på utveckling av arbetsmiljöarbetet har skett i nära samarbete med fack och HR.

2 Verksamhetsresultat

Äldrenämndens uppdrag

Äldrenämnden är huvudman för kommunal vård och omsorg och fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (exklusive ekonomiskt bistånd) och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd/kommunal nämnd avseende personer över 65 år.

Majoriteten av indikatorer följs upp på årsnivå. Till tertial 1 följs två indikatorer upp; kontinuitet under 2.2 Bästa utveckling för alla och välfärdsteknologi under 2.4 Stark balanserad tillväxt.

2.1 Maximalt värde för skattepengarna

2.1.1 Fokusområde: Nackas äldreomsorg är i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Vår handläggning är effektiv och anpassas utifrån kundens behov. Insatserna är av god kvalitet och följs upp regelbundet.

Den nya riktlinjen för bistånd inom äldreomsorgen

I december antog äldrenämnden en ny riktlinje för bistånd inom äldreomsorgen samt en ändring av delegationsordningen så att beslut om mer än 160 timmars hemtjänst fattas av gruppchef. Riktlinjen är uppdaterad på flera områden och har en stark koppling till kommunens övergripande mål och nämndens fokusområden. Implementering pågår på enheten. Utvecklingsarbetet sker genom löpande dialog och ärendedragningar. En av förändringarna i riktlinjen är ett tydligare hälsofrämjande och förebyggande perspektiv, där till exempel promenader har vidgats till det bredare fysisk aktivitet. I det förebyggande perspektivet ingår också flera andra aspekter, som till exempel att ge stöd kring social utsatthet eller våld i nära relation. Våld i nära relation har många olika orsaker, och det kan även förekomma i relationer där den ena parten har utvecklat kognitiv och/eller somatisk funktionsnedsättning. I dessa fall kan ledsagning, avlösning eller avlastning bli viktiga insatser.

Uppföljning av individbeslut och plan för systematisk uppföljning

En projektgrupp för systematisk uppföljning är tillsatt på enheten. Syftet är att skapa tydliga processer för både uppföljning av individbeslut och för systematisk uppföljning. Det är ännu inte möjligt än att få fram statistik på antal kunder som har fått en uppföljning utan omfattande manuell beräkning. Det finns dock statistik över antal kunder med befintliga beslut som har fått ett nytt beslut, vilket är ett resultat av att handläggaren har haft en uppföljande kontakt. I genomsnitt är antalet 107 sådana beslut per månad.

Effektiv handläggning

Äldreenheten har över tid utökad antalet IBIC-utredningar, och ser att anordnarna är nöjda med beställningarna som har tydliggjort kundens behov. Samtidigt är handläggningen i verksamhetssystemet mer tidskrävande än tidigare,

vilket ger en risk för att kunder inte får rätt stöd i tid. Enheten har därför inlett ett arbete där processledare och verksamhetsspecialist i nära samråd med enhetsledningen ser över den nuvarande processen. Syftet är att effektivisera handläggningen samtidigt som de positiva effekterna av verktyget bibehålls och förstärks.

Systematiskt kvalitetsarbete

Det övergripande systematiska kvalitetsarbetet utgår från kvalitetsplan och uppföljningsplan. Under den första tertialen har fokus på kvalitetsgranskningar varit på särskilt boende. Ett prioriterat utvecklingsarbete pågår för att utifrån omvärldsbevakning och analys ta fram en plan för minskade risker för fusk och oegentligheter.

2.2 Bästa utveckling för alla

2.2.1 Seniorer och deras anhöriga är trygga, delaktiga och nöjda med det stöd de får samt har stora möjligheter vid val av insatser.

Kontinuitetsbonus i hemtjänsten

Personalkontinuitet är antal unika personer som besöker kunder som är 65 år eller äldre och som har minst två besök per dag mellan 07:00 och 22:00 under en 14-dagarsperiod. Insatser som larm och matdistribution ingår inte. Resultatet för perioden är 10,4 personer jämfört med 10,5 föregående tertial och 10,8 som var utgångsvärde när bonusen infördes januari 2021.

Under perioden har en analys och uppföljning av kontinuitetsbonusen för år 2021 genomförts. På digitala kvalitetsdialoger som har genomförts under våren med anordnare av hemtjänst har förankring av övergripande mål, fokusområden och indikatorer varit tema, och då särskilt fokus på kontinuiteten.

Kontinuitetsbonusen höjdes i januari från 7 till 13 kr per timme.

Det är relativt stor fördelning på antal kunder per hemtjänstanordnare i Nacka. I analysen framgår det att 28%, eller 5 företag, vid mättillfället hade 70% av kunderna. 50%, eller 9 företag, hade 10% av kunderna.

Tabell 1 Fördelning av kunder inom hemtjänsten. Anordnare kan vara små med upp till 50 kunder, mindre mellan med 50-100 kunder, större mellan med 100-200 kunder och stora med över 200

kunder.

	Antal företag	Andel av antal företag	Antal kunder som företagen har	Andel kunder av totalt antal kunder	Genomsnittligt antal kunder per företag
Upp till 50 kunder	9	50%	138	10,0%	15
Mellan 50 och 100 kunder	4	22%	284	20,6%	71
Mellan 100 och 200 kunder	3	17%	484	35,2%	161
Över 200 kunder	2	11%	470	34,2%	235
Totalt	18		1376		

Analysen visar att större anordnare har svårare att uppnå målet, men sambandet är inte absolut. Flera anordnare är överens om att pandemin har påverkat möjligheterna att nå kontinuitetsmålet. Vissa anser att svårigheterna beror på ett större antal kunder och/eller en större andel kunder med omfattande insatser, men det stöds inte av analysen. Andra anordnare uppger personalrelaterade utmaningar som främsta orsak, liksom att de 4 kr och sedan 7 kr har varit för låg bonus för att skapa incitament till förändring. Äldreanordnarens analys visar vidare att det inte går att se något samband mellan andel fastanställda, tjänstgöringsgrad och kontinuitetsbonus.

Delegeringar av hälso- och sjukvårdsuppgifter upphörde

I januari upphörde delegeringarna från sjukvården av hälso- och sjukvårdsuppgifter till undersköterskor i hemtjänsten efter det beslut som äldreanordnaren fattade i juni 2021. Äldreanordnaren har stöttat övergången genom att arrangera ett flertal digitala samverkansmöten för de 19 hemtjänstanordnarna, natthemtjänsten och de 12 utförarna av hemsjukvård inklusive natthemtjänst. MAS och kvalitetsutvecklare har varit ett nav i samverkan och bidragit genom att förtydliga ansvar och rutiner kring till exempel egenvård. Förändringen innebär å ena sidan att hemtjänstkunder som är inskrivna i hemsjukvården behöver ta emot mer personal, men å andra sidan får de sina medicinska behov tillgodosedda av den personal som har det faktiska hälso- och sjukvårdsansvaret. Detta skapar bättre förutsättningar för en god hälsa.

Tabell 2 Utfall indikator kontinuitet i hemtjänsten för tertial 1.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall T1 2022	Mål T1-T3 2022	Måluppfyllelse T1 2022
Kontinuitet	 10,5	10,4	9,5	91%

2.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

2.3.1 Nacka är en äldrevänlig kommun som ger goda förutsättningar för hälsosamt åldrande. Våra seniorer har möjlighet att välja mellan attraktiva särskilda boenden.

Tematiska granskningar särskilda boenden

Under tertial 1 har tematisk granskning med kundfokus genomförts på tre särskilda boenden. En uppföljning av granskning som gjordes hösten 2021 har även genomförts.

En sammanfattande bedömning från periodens granskningar är att verksamheterna håller god kvalitet och uppfyller kraven när det gäller de riskområden som granskats inom den kommunala hälso- och sjukvården, det vill säga, basala hygienrutiner, riskbedömningar för att undvika vårdskador och läkemedelsgenomgångar. Övriga delar har också överlag en god kvalitet, men med vissa utvecklingsbehov när det gäller genomförandeplaner och social dokumentation. Kunderna har en hög sammantagen nöjdhet.

Även arbetet med den palliativa vården har följts upp i samband med verksamhetsbesök. Utvecklingsarbete pågår, vilket följs upp via Palliativa registret.

Alla verksamheter gör riskbedömningar och upprättar åtgärdsplaner när det gäller fall, trycksår, nutrition och munhälsa som registreras i Senior Alert. Några verksamheter har ett förbättringsområde när det gäller uppföljningar av riskbedömningar och åtgärdsplaner var sjätte månad. Dessa verksamheter har tagit fram handlingsplan för att förbättra detta.

Samtliga uppföljda verksamheter är delaktiga i kommunens utvecklingsarbete när det gäller patientsäkerhet utifrån den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet ”Agera för säker vård, god och säker vård – överallt och alltid”.

När det gäller samarbete och samverkan med läkarorganisationen för de särskilda boendena är samtliga uppföljda verksamheter nöjda. Äldreheten har utvecklat arbetat med kommunikation till anordnare av särskilt boende om vilka indikatorer som de mäts på, i syfte att skapa förutsättningar för att de ska kunna nå målen.

Under 2021 har majoriteten av särskilda boenden blivit demenscertifierade, och i nuläget finns bara två boenden som inte är demenscertifierade. Det innebär att det mål som sattes för 2022 redan är uppnått och passerat.

Platstillgång på särskilda boenden

Under perioden har det varit fortsatt högt tryck på platser på särskilda boenden och även korttidsboende och växelvård. Totalt antal platser inom kundvalet för särskilt boende är 906, vilket är 2 mindre än vid samma tidpunkt för ett år sedan. Av de 906 lägenheterna bodde i tertialens slut 666 av nackabor, vilket är en andel om 74%.

Danvikshem har byggt ut och har nu 42 platser fler. Gammeluddshemmet med totalt 27 platser avauktoriserades i december. Talliden genomför en omfattande renovering samt utbyggnad, som under renoveringen tillfälligt innebär 17 färre platser. Till hösten planeras Ersta Diakonis nya äldreboende Ednahemmet att öppna i Nacka med ett 60-tal platser.

2.4 Stark balanserad tillväxt

2.4.1 Det är attraktivt för anordnare att verka i Nacka.

Välfärden för Nackas seniorer utvecklas i nära samarbete mellan kunder, anordnare, hälso- och sjukvård samt civilsamhället. Det finns välutvecklade digitala verktyg och tjänster som förenklar för våra kunder.

Träffpunkt Saltsjöbaden för seniorer har öppnat

Den 1 april öppnades träffpunkt Saltsjöbaden för seniorer. Efter att en förändring i äldrenämndens reglemente och framtagna av nya riktlinjer för äldrenämndens lokal kan nu lokalen bokas per timme av i första hand föreningar, men även andra aktörer, som driver förebyggande och hälsofrämjande verksamhet för seniorer. Under kommande period fortsätter arbetet med kommunikation och marknadsföring av den nya träffpunkten.

Ny inriktning hälsofrämjande och förebyggande

I januari inleddes den nya inriktningen på hälsofrämjande och förebyggande insatser i form av en äldrekoordinatorsfunktion samt utökning av syn- och

hörselfpedagog. Äldrekoordinatorsfunktionen håller på att implementeras och har som målsättning att nå ut till seniorer i alla kommundelar för ett ökat fokus på det hälsofrämjande perspektivet i enlighet med Nackas strategi för äldrevänlig kommun. Viktiga delar är att minska fallolyckor, minska ensamhet och stötta föreningar och organisationer i att bedriva hälsofrämjande aktiviteter.

Omvärldsanalys och planering har genomförts av den uppsökande verksamheten med förebyggande hembesök riktad till alla som fyllt 80 år. En utmaning är att få tillgång till kontaktuppgifter till personer som är 80 år och som inte har insatser från kommunen. Inriktningen på EKEN har i den nya inriktningen ändrats så att den i högre grad används som en ingång för att ge stöd, komma igång med fysisk träning och sedan lotsa vidare till aktiviteter på mötesplatser/träffpunkter, föreningar och gymaktörer. Syn- och hörselfpedagogen har genomfört ett 40-tal hembesök och implementerat ett nytt bedömningsinstrument för personer med synnedläggelse. Samverkan har inletts med Hörselskadades riksförbund i Nacka och fler samverkanskontakter håller på att etableras.

Seniorrådet är en viktig kanal för samverkan inom bland annat hälsofrämjande frågor. Äldreenheten arrangerade under perioden en workshop med seniorrådets medlemmar i syfte att utveckla och stärka rådets funktion.

Nära Vård och ny klustermötesorganisation

Äldrenämnden rustar sig tillsammans med övriga kommuner och regioner i Sverige för omställningen mot Nära vård. Äldreenheten har tillsammans med Boo vårdcentral, som har regionens samordningsuppdrag, etablerat en ny lokal struktur med klustermöten som har inletts under perioden. Strukturen består av styrgrupp, arbetsgrupper och tre geografiskt lokala samverkansgrupper.

Inriktningen på arbetet är sköra äldre med kognitiv svikt, och en handlingsplan med aktiviteter håller på att tas fram. Detta är i linje med det arbete som sker inom Regionalt Programområde (RPO) Äldres hälsa, vilket är en del av den nationella strukturen för kunskapsstyrning. Äldreenhetens medicinskt ansvariga sjuksköterska deltar som representant för länets kommuner i RPO Äldres hälsa, vilket skapar särskilt goda förutsättningar för den lokala samverkan.

Välfärdsteknik och digital utveckling

Sedan årets början ska natttillsyn utifrån den nya riktlinjen för biståndshandläggning i första hand erbjudas digitalt via trygghetskamera. Antal

trygghetskameror har ökat något under perioden. Ett skäl till att det inte har ökat mer är att en stor andel av dem som behöver hjälp på natten behöver omsorgsinsatser och inte bara tillsyn. Gynnande tillsvidarebeslut kan heller inte ändras om inte behovet ändras vilket bidrar till en mer långsam förändringstakt. Digitala GPS-larm har för närvarande leveransstopp till följd av global komponentbrist.

Tabell 3 Utfall indikator välfärdsteknologi för tertial 1.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål T1 (Mål 2022)	Måluppfyllelse T1 2022
Antal kunder som använder välfärdsteknologi inom hemtjänsten	 139	182	180 (200)	101 %
Kommentar Beviljade mobila trygghetslarm: totalt 152 varav 99 kvinnor och 53 män. Beviljad natttillsyn: Totalt 30 st, varav 22 kvinnor och 8 män. Målvärde för tertial 1 är 180, för tertial 2 190 och för tertial 3 200. Målet för tertial 1 är därmed uppnått.				

2.5 Agenda 2030

Agenda 2030 är FN:s 17 globala mål för en hållbar utveckling. Målen antogs av FN:s medlemsländer den 25 september 2015, däribland Sverige.

Kommunfullmäktige tog den 15 juni 2020 (KFKS 2020/53) beslut om implementering av Agenda 2030 i Nacka kommun. Beslutet bygger på att hållbarhet ska ses som en helhet och inte utgöra något nytt.

Beslutet innebär också att varje nämnd och verksamhet i kommunen själva identifierar vilka prioriterade mål och områden som just de kan bidra till och påverka mest.

Kommunen är i slutfasen med en implementering av en ny modul i Stratsys, kopplad till Agenda 2030. Nedan följer en kort summering av läget i nämnden.

Mål 3 handlar om Hälsa och välbefinnande och att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Äldrenämnden har under målet Stark och balanserad tillväxt en indikator inom arbetet med Agenda 2030. Denna indikator är Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 invånare. Resultat tas fram och registreras i Kolada från

Socialstyrelsens Patientregister. Det senaste utfallet är från 2020 och det var 4179. I Stockholms län placerade sig Nacka 2020 i den undre halvan. I nationell jämförelse har alla kommuner utom två röda siffror.

En orsak till resultatet som tidigare har identifierats är att primärvården i Nacka har haft goda rutiner för att registrera fallskador. Detta kan innebära att statistiken för Nacka är mer rättvisande än en kommun som registrerar mindre, och därmed verkar ha färre fallolyckor.

För att målet ska uppnås och fallolyckorna ska minska har äldreheten initierat flera aktiviteter:

- Fallförebyggande hembesök till alla invånare det år de fyller 80 år
- Utökat och ändrat inriktning på syn- och hörselinstruktör
- Nytt upplägg av den förebyggande insatsen "balansskola" för att nå fler invånare i kommunen
- Nytt upplägg EKEN; ett riktat fallförebyggande träningsprogram

3 Ekonomiskt resultat

Tabell 4 Ekonomiskt resultat för äldrenämnden tertial 1 år 2022.

Verksamhet mnr	Ack utfall 2022			Ack budget 2022				Helår budget och prognos 2022		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget avvikelse	Budget netto	Prognos netto	Prognos avvikelse
Hemtjänst - check	9,8	-85,7	-75,9	8,8	-86,1	-77,3	1,4	-232,0	-232,0	0,0
Trygghetslarm - ej check	0,9	-4,3	-3,4	0,7	-4,2	-3,4	0,0	-10,3	-10,3	0,0
Dagverksamhet äldre - check	0,5	-2,5	-2,1	0,0	-3,2	-3,2	1,1	-9,6	-9,6	0,0
Korttidsvård - ej check	0,9	-9,0	-8,0	0,8	-6,9	-6,1	-1,9	-18,3	-18,3	0,0
LSS+65	0,0	-8,0	-8,0	0,0	-10,0	-10,0	2,0	-30,1	-30,1	0,0
Särskilt boende - check	15,3	-178,1	-162,8	9,0	-171,5	-162,5	-0,3	-487,5	-487,5	0,0
Särskilt boende - avtal	0,9	-12,8	-11,9	0,7	-14,8	-14,1	2,2	-42,3	-42,3	0,0
Övrig verksamhet	-0,4	-13,4	-13,8	0,4	-14,5	-14,1	0,3	-42,2	-42,2	0,0
Myndighet & Huvudmannaskap	0,0	-14,6	-14,6	0,0	-16,4	-16,4	1,8	-49,1	-49,1	0,0
Nämnd och nämndstöd	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5	0,1	-1,6	-1,6	0,0
Summa	27,9	-328,9	-301,0	20,4	-328,1	-307,6	6,7	-923,0	-923,0	0,0

Äldrenämnden har för april 2022 ett överskott på +6,7 miljoner kronor

Äldrenämndens ackumulerade utfall för april 2022 ger ett överskott på 6,7 miljoner kronor. Prognosnettot för helåret beräknas till noll.

Periodens överskott hänför sig till ett samlat nettoöverskott för hemtjänst på 1,4 miljoner kronor, LSS på 2,0 miljoner kronor, särskilt boende avtal på 2,2 miljoner kronor samt myndighet och huvudmannaskap 1,8 miljoner kronor.

Särskilt boende check ger ett nettounderskott på 0,3 miljoner med både intäkter och kostnader som överstiger de budgeterade volymerna. Intäkterna är 6,2

miljoner högre och kostnaderna 6,5 miljoner högre än budgeterat.

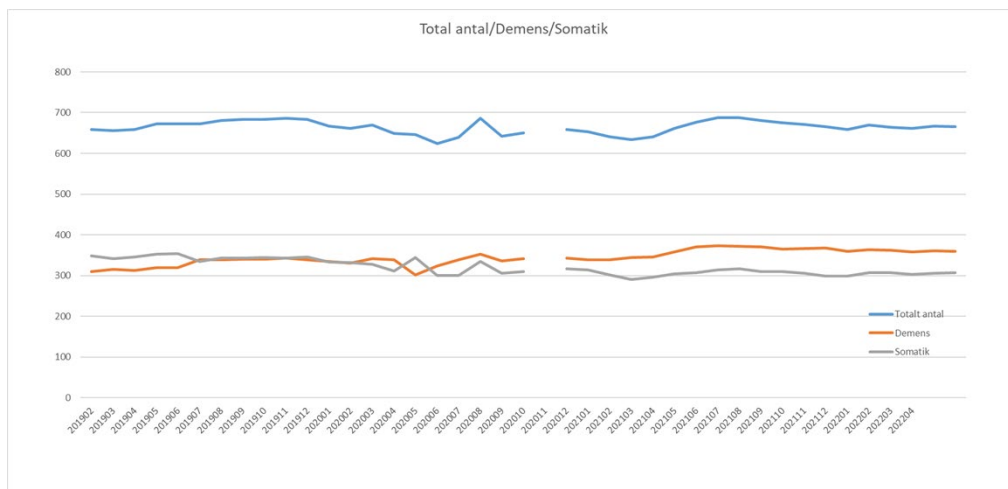
Korttidsboende visar ett underskott på 1,9 miljoner. Även här är utfallet på kostnadssidan högre en budgeterat, då behovet varit stort.

Enheten bedömer att behovet av hemtjänsttimmar ökar över tid i takt med budgeterade volymer liksom att kostnader för myndighet- och huvudmannaskap kommer att öka senare under året när beslutade IT-kostnader för det nya verksamhetssystemet och personalförstärkningar fullt ut är implementerade.

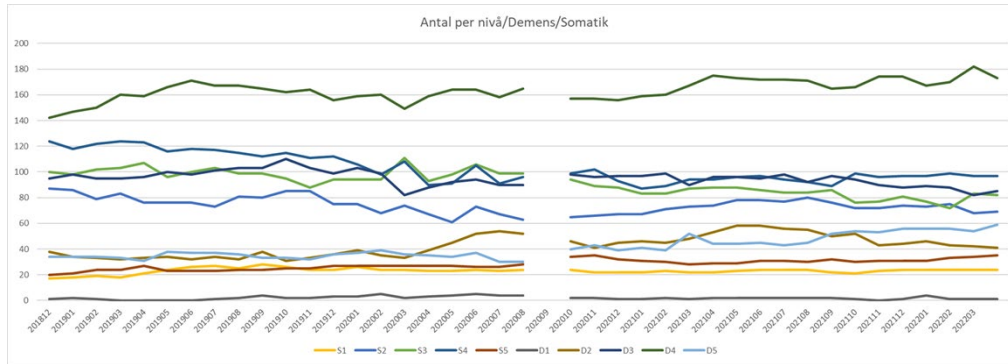
Utfall och prognos för särskilt boende

Det samlade nettoresultat för perioden ger ett samlat överskott på 1,9 miljoner kronor för insatsen särskilt boende. Insatsen **särskilt boende check** ger för perioden ett underskott på 0,3 miljoner kronor samtidigt som särskilt boende avtal går med ett överskott på 2,2 miljoner kronor. Antalet kunder inom särskilt boende check nådde sin topp i juni 2021 med 688 kunder. Därefter minskade antalet och under T1 har antal nackabor per månad varit stabil. Vid utgången av april 2022 noteras 666 kunder, se figur 1. Den enskilt största kostnadsdrivaren är omsorgsnivå fyra demens, se figur 2. Volymen har här ökat mer de senaste månaderna än väntat, vilket förklarar insatsens underskott för perioden.

Överskottet för **särskilt boende avtal** förklaras med en högre budgeterad volymeräkning. Antalet profilkunder och HVB-platser har minskat under årets första fyra månader och tillsammans lämnar insatserna ett samlat ett överskott på 2,2 miljoner kronor.

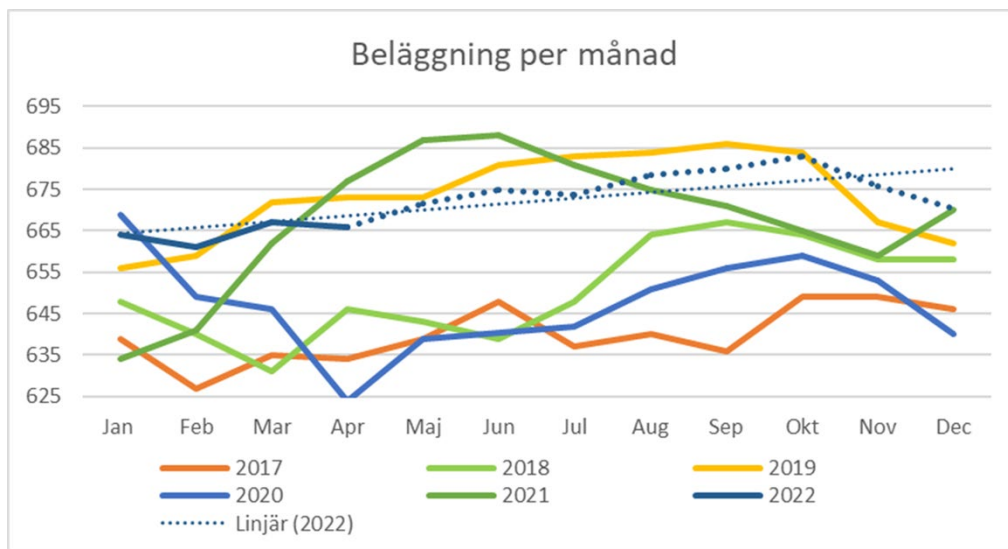
Figur 1 Totalt antal kunder på särskilt boende check, d v s på något av de 13 särskilda boendena i Nackas kundval.

Figur 2 Kostnad per dag per omsorgsnivå inom både somatik och demens. KS1-5 betyder kostnader för somatisk omsorgsnivå 1-5. KD1-5 betyder kostnader för omsorgsnivå demens 1-5. Den översta kurvan, KD4, anger kostnaden för demens, omsorgsnivå 4.

Behovet av särskilt boende bedöms stiga enligt 2022 års utvecklingskurva, se figur 3 nedan. Kurvan följer 2019 års trend och snittantal kunder bedöms under resterande period uppgå till 676 kunder. Trots att antalet kunder på särskilt boende check är färre än föregående år samma period finns för närvarande färre platser att tillgå.

Den samlade bedömningen för insatsen särskilt boende ger dock ett nollnetto i prognosavvikelse för helåret.

Figur 3 Antal nackabor som bor på särskilt boende kundval per månad och år sedan 2017 till år 2022. Prognostiserad utvecklingskurva för 2022 är den prickade blå linjen.

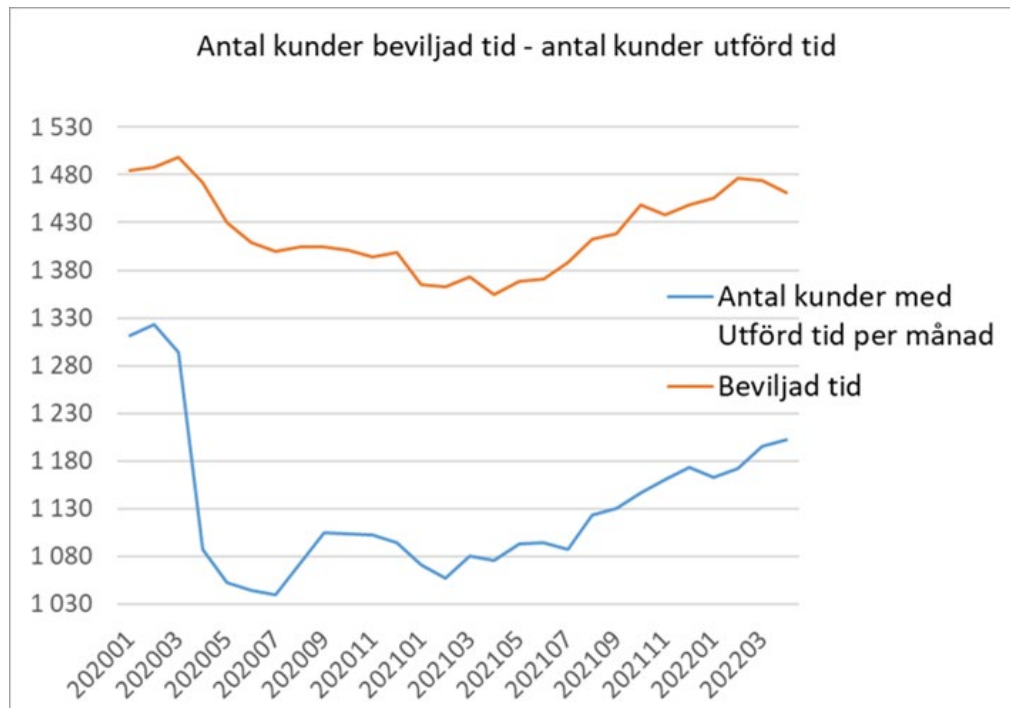
Utfall och prognos för hemtjänst

Hemtjänst har för perioden ett överskott på 1,4 miljoner kronor. Överskottet bedöms bero på eftersläpningen av den pandemirelaterade volymminskningen. Antalet kunder sjönk för precis två år sen och just nu vid periodens utgång har

äldreheten beviljade hemtjänstinsatser till 1461 kunder och vid januari månads utgång var antalet 1455. Antalet kunder med utförd tid har sedan januari ökat med 40 kunder till 1203. Antalet förväntas på sikt öka till samma volym som före pandemin, se nedan figur 4. Glappet mellan beviljad tid och utförd tid förväntas minska över tid, idag är glappet 258 kunder. När efterfrågan på särskilt boende och korttids är hög leder detta till ökade behov av hemtjänst.

Ingen kontinuitetsbonus har betalats ut under perioden, potentiellt 1,7 miljoner kronor extra kostnader vid 100% utnyttjande, tidigare utnyttjande har dock varit ca 40%.

Prognosen är ett nollnettoresultat på helårsnivå.

Figur 4 Hemtjänst, utförd tid jämförd med beviljad tid.

Utfall och prognos för dagverksamhet, LSS, trygghetslarm, korttidsvård samt övrig verksamhet

Dagverksamheten bidrar med ett överskott på 1,1 miljoner kronor för perioden. Efter nedstängningen förra året ses en försiktig kontinuerlig

återgång, vilket påverkar turbundna resor och färdtjänst under posten övrig verksamhet som har ett samlat överskott på 0,3 miljoner kronor. Till hösten öppnar en ny verksamhet vid Danvikshem med tolv platser. Insatsen beräknas

över tid balanseras upp resultatet framöver till budgeterad efterfrågan.

Prognosen är ett nollnettoresultat på helårsnivå.

LSS uppvisar verksamheten ett överskott på 2,2 miljoner kronor som hänför sig till lägre volym för boende med särskild service och personlig assistans.

Trygghetslarm visar nollprognos för helåret och utfallet ligger enligt budget.

Överskottet på insatsen särskilt boende dämpas av insatsen **korttidsvård** som har ett underskott på 1,9 miljoner kronor som dels beror på en brist under perioden på platser på särskilt boende och dels är en konsekvens av lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården (LUS). Behovet av korttidsplatser har varit stort under perioden och har inte fullt ut kunnat tillgodoses inom befintliga avtal.

Extra platser har således behövt direktupphandlas.

Under **övrig verksamhet** ingår bland annat kostnaden för utskrivningsklara med lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS). Apriels utfall visar ett blygsamt överskott på 0,1 miljoner kronor för utskrivningsklara utifrån att inga kostnader har utfallit genom en välfungerande hemplanering på äldregruppen.

Natthemtjänsten har ett underskott för perioden på 1,0 miljoner kronor och balanserar överskottet från övriga insatser på hemtjänst. Den sista april hade 99 hemtjänstkunder av natthemtjänst. Antalet besök per natt har dock minskat med 11% från 6649 besök i januari till 5916 besök i april. Andelen besök med dubbelbemanning är mindre än 1%.

Prognosen är ett nollnettoresultat på helårsnivå.

Hälsofrämjande insatser är förebyggande och ej biståndsbedömda insatser. De inkluderar bland annat öppen mötesplats, träffpunkter, äldrekoordinator och verksamhetsbidrag och ger för perioden ett underskott på 1,0 miljoner kronor huvudsakligen beroende på att en kostnad för verksamhetsbidrag inte har periodiserats över året.

Boendestöd är en praktisk, pedagogisk och social insats för personer med funktionsnedsättning eller komplexa behov. Denna insatstyp har ökat de senaste åren och denna månad föreligger ett underskott på 0,3 miljoner kronor.

Prognosen är ett nollnettoresultat på helårsnivå.

Myndighet och huvudmannaskap och nämndstöd har ett överskott om 1,9 miljoner kronor. Rekryteringar av två nya biståndshandläggartjänster samt semestervikarier är genomförda. De ekonomiska effekterna av planerade och budgeterade satsningar märks däremot inne ännu.

Prognosen är ett nollnettoresultat på helårsnivå.

4 Redovisning riktade statsbidrag

Bidrag som beviljats/erhållits 2022(namn) mnkr	Sökt belopp	Erhållet/reserverat belopp	Estimerad Kostnad	Netto
Statsbidrag Äldreomsorgslyftet 2022		14	14	
Statsbidrag motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demens 2022		5,2	5,2	
Statsbidrag teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus 2022		1,2	1,2	
Statligt stimulansmedel inom God och nära vård 2022		7,3	7,3	
Statsbidrag för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer		33,9	33,9	
Statsbidrag för införande av fast omsorgskontakt i hemtjänsten		3,0	3,0	
Statsbidrag för utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilt boende	8,0		8,0	
Statsbidrag för minskad andel timanställda i äldreomsorgen	16,0		16,0	
Totalt	24,0	64,6	88,6	0

Statsbidrag för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer om 33,9

miljoner ingår redan i äldrenämndens budget för året.

Statligt stimulansmedel inom God och nära vård är riktat till alla tre enheter inom sociala omsorgsprocessen.

Två ansökningar saknas det i skrivande stund besked om. Socialstyrelsen ska enligt information från deras kontaktperson ge svar under maj 2022.

5 Internkontrollplan

Nr	Orsak	Risk	Kontrollmoment	Metod	Ansvarig	Frekvens
1	Att åtgärder/kontroller upptagna i kvalitetsplanen för året inte genomförs enligt tidplan	Brister i kvalitet inte upptäcks i olika led i processerna för de målgrupper som äldrenämnden ansvarar för enligt reglementet	Uppföljning av indikatorer och egenkontroller upptagna i kvalitetsledningssystem i Stratsys	Enligt rutin	Enhetschef	Tertial
2	Otillåten direktupphandling	Kvalitetsbrist för den enskilde, brist i konkurrens på marknaden, korruption	Kontroll av genomförda direktupphandlingar	Stickprov	Enhetschef	Tertial
3	Att Nacka inte upplevs som en attraktiv kommun att verka i av anordnare inom kundvalen.	Anordnare avstår från att auktorisera eller avauktoriseras i Nacka	Kontrollera andel anordnare som är nöjda med att verka i Nacka	Enkät till anordnare varje höst.	Kvalitetschef	Årligen
4	Mutor och bestickning	Att felaktiga ersättningar betalas till fel leverantör	Kontroll att rutiner följs. Upprätta rutiner för verksamheter med stor risk. Omvärldspaning.	Uppföljning av utvecklingsarbete.	Enhetschef	Årligen
5	Bedrägerier	Brister i kvalitet för kunden. Utbetalning av felaktiga ersättningar	Kontroll att rutiner följs. Upprätta rutiner för verksamheter med stor risk. Omvärldspaning	Uppföljning av utvecklingsarbete	Enhetschef	Årligen
6	Felaktiga underlag eller handhavandefel vid registrering i system	Felaktig utbetalning	Stickprov och rimlighetskontroller mot underlag och tidigare perioder	Stickprov	Enhetschef	Årligen

Nr	Orsak	Risk	Kontrollmoment	Metod	Ansvarig	Frekvens
7	System eller rutiner inte fungerar som avsett gällande hantering av personuppgifter/ sekretess	Personuppgifter sprids på ett sätt som strider mot regelverket och som kan vara till skada för den enskilde	1. Att det finns PUB-avtal där det behövs 2. Antal personuppgiftsincidenter 3. Antal avvikelser i loggkontroll	1-2 Uppföljning av dataskyddsombudet 3 Loggkontroll enligt fastställd rutin	Enhetschef	Årligen tertial

STATUS INTERNKONTROLLPLAN

- Egenkontroller upptagna i kvalitetsplanen för 2022 genomförs enligt tidsplan.
- Processen för direktupphandlingar fungerar väl. De direktupphandlingar som förekommer när det gäller biståndsbedömda insatser beror på att platser behöver direktupphandlas utifrån kvarboendepincipen när ramavtal har gått ut. Finns också enstaka fall där kunden har särskilda behov som inte kan tillgodoses inom kundval eller ramupphandlade avtal.
- Enkät genomförs enligt årsplan till hösten.
- 4, 5. Ett utvecklingsarbete pågår med aktiviteter upptagna i kvalitetsplanen för 2022 enligt tidsplan.
6. En välfungerande process där fakturor sedan 2022 bedöms i flera steg, först av ekonomisk administratör, sedan av gruppchef och slutligen av enhetschef. Specifik stickprovskontroll utöver detta är ej genomförd denna period.
7. 1 Inga avvikelser. 7.2 En personuppgiftsincident har rapporterats inom äldrenämndens område under perioden. 3. Loggkontroll genomförd enligt rutin.

6 Uppföljning av medel ur framtidsfonder

Framtidsfond mnkr	Projekt	Ack utfall	Budget
Förenklad handläggning för insatser - digitalisering		0	0,750
Språksatsning		0	1,070
Totalt		0	1,8

Kommentar

Äldrenämnden har beviljats totalt 1,8 miljoner i medel från framtidsfonderna.

Uppföljningar har även redovisats separat till stadsledningskontoret.

FÖRENKLAD HANDLÄGGNING

En förstudie har genomförts för att fånga behov och förutsättningar som ska ligga till grund för en digitaliserad och (delvis) automatiserad ansökanprocess av biståndsinsatser för äldre. Behovsanalysen bestod bland annat av intervjuer och workshops med respondenter ur målgruppen seniorer (65+), sakkunniga handläggare, chefer och jurist inom sociala omsorgsprocessen och resulterade i en nulägeskarta och en processbeskrivning ur kundperspektiv. En tjänsteskrivelse har förberetts för att föreslå införande av förenklad handläggning enligt SoL 4 kap. 2 a.

Under hösten 2021 avslutades sociala omsorgsprocessens upphandling av verksamhetssystem. Pulsen Combine vann upphandlingen och det nya avtalet ska börja gälla under 2022. Såväl e-tjänst som robotisering/automatisering av tjänsten är beroende av att utföraren Pulsen utvecklar och levererar dessa tjänster.

En annan utmaning gäller juridiken, där det kan finnas hinder för ett automatiserat beslutsfattande. Detta behöver utredas vidare.

Behovsanalysen har förtydligat kundernas behov och vi har därmed fått bättre förutsättningar för att utveckla vår service. De kostnader som finns estimerade i projektet gäller projektledning framåt, och de kvarstår enligt prognos.

SPRÅKSATSNING

Syftet med språksatsningen är att Nackas seniorer ska mötas av personal med tillräckliga språkkunskaper så de får en trygg och säker vård samt social stimulans.

Digital språkkurs för vårdpersonal om 13 utbildningstillfällen har genomförts. Nio medarbetare har fullföljt utbildningen. Förtydligande avseende avgränsning mellan Nacka kommuns framtidsfond och det statliga äldreomsorgslyftet har gjorts. Kursen har bedömts som relevant och givande av deltagarna. Det finns en efterfrågan på ytterligare utbildningsomgång för nya deltagare.

Hindrande faktorer har varit att flera verksamheter hade svårt att ersätta medarbetare med vikarier, vilket innebar ett lägre personaldeltagande än förväntat. Anledningen till att verksamheterna hade svårt att bemanna var hög

smittspridning av Covid-19 som innebar sjukfrånvaro bland personalen.

En utmaning framöver är att den utbildningsanordnare som genomförde den första kursen inte har möjlighet att erbjuda ytterligare kurser. Rekrytering av en ny utbildningsanordnare pågår nu och prognosen är att samtliga medel kommer att användas under kvarvarande projektår.

7 Sjukfrånvaro

Ny organisation på äldreheten och i sociala omsorgsprocessen

I oktober sjuönsades en ny organisation där biståndshandläggarna från att tidigare ha bestått av 5 mindre grupper ledda av en gruppchef och en gruppleddare delades in i två team, ledda av två gruppchefer. Två nya tjänster som seniora biståndshandläggare har också tillsatts. Syftet med den förändrade organisationen och den nya riktlinjen som finns beskriven i tidigare kapitel är:

- att skapa så goda förutsättningar som möjligt för att möta den demografiska utmaningen
- att klara kraven på snabb hemgång från slutenvården utifrån LUS
- att ha kapacitet för det högre och snabbare inflödet av ärenden
- att skapa bättre förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Äldreheten har sedan många år tillbaka haft återkommande utmaningar med den sociala och organisatoriska arbetsmiljön utan att man riktigt har kommit åt problemen. Flera insatser har pågått sedan 2021 och nu under tertial 1 för att implementera den nya interna organisationen och åtgärda de arbetsmiljöbrister som finns.

Parallellt med den nya organisationen i biståndshandläggarteamen pågår även inom den sociala omsorgsprocessen en omorganisation i två steg. Syftet med organisationsförändringen är att skapa goda förutsättningar för utveckling av kvalitet för kund, administrativa processer, digitalisering och stödsystemen för dessa. De tidigare tre kvalitets- och stödgrupperna renodlas till två kvalitetsgrupper och en grupp för digital utveckling och stöd. Sedan januari är det Kvalitet Vård och omsorg som ansvarar för kvalitets- och utvecklingsfrågor på omsorgsenheten och äldreheten. Digital utveckling och stöd, kommer att sjuösättas i augusti och under perioden har förberedelser genomförts och rekrytering av gruppchef gjorts.

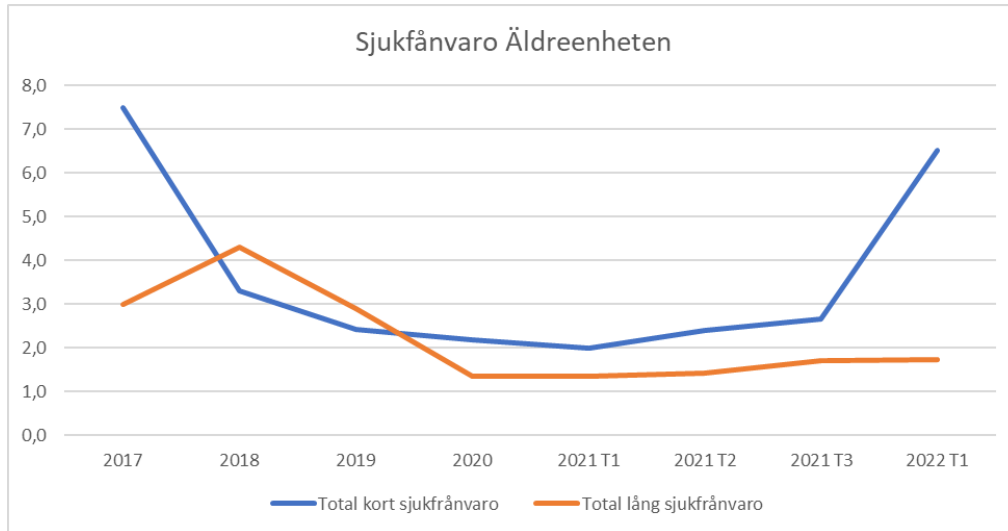
Systematiskt arbetsmiljöarbete på äldreheten

Enheten har två skyddsombud som har regelbundna möten med enhetsledningen. Under perioden har workshops genomförts i nära samverkan med fackförbunden Vision respektive SSR samt HR på initiativ av enhetschef. Syftet har varit att åstadkomma en god organisatorisk och social arbetsmiljö. Flera aktiviteter pågår och de följs upp regelbundet.

Cheferna på enheten planerar och vidtar åtgärder vid sjukskrivningar med stöd från HR-partner. Täta kontakter hålls med medarbetaren även vid korttidsfrånvaro för att fånga upp indikationer på brister i arbetsmiljön. Personalstöd erbjuds kontinuerligt i Nacka kommun. Vid långtidssjukskrivning planerar och vidtar chefer rehabiliteringsåtgärder och den som är sjuk bjuds med till aktiviteter och får löpande information för att behålla relationen till sina arbetskamrater.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för äldreheten var 8,24. Den korta sjukfrånvaron för äldreheten var 6,5 dagar i procent i tertial 1 av det totala antalet arbetade timmar. Det är mer än en fördubbling jämfört med tertial 3 2021 (2,7 dagar). Korttidsfrånvaron beror på en hög topp av covid-19 och andra sjukdomsfall under perioden i kombination med viss arbetsmiljörelaterad frånvaro. Långtidstidsfrånvaron är kvar på samma nivå som föregående tertial och var 1,7 procent. Både den korta och den långa sjukfrånvaron har ökat jämfört med 2020, vilket har en koppling till pandemin. Den långa sjukfrånvaron är dock betydligt lägre nu jämfört med åren 2017-19.

Figur 5 Total kort och lång sjukfånvaro på äldreheten från 2017 till T1 2022.